Nd. **357. Frumvarp**

til laga um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra.

(Eftir 2. umr. í Nd.)

1. gr.

Stofna skal sjerstakan sjóð til að tryggja embættismönnum, er láta af embætti sakir elli eða vanheilsu, geymdan lífeyri, svo og lífeyri ekkjum þeirra. Sjóðurinn stendur undir umsjón landsstjórnarinnar, og annast hún reikningshald hans. Ríkissjóður leggur sjóði þessum til stofnfje, 50000 kr. í eitt skifti fyrir öll.

2. gr.

Landsstjórnin kveður á með reglugerð um stjórn sjóðsins og skipulag.

3. gr.

Hver embættismaður, karl eða kona, er laun tekur eftir hinum almennu launalögum, skal kaupa lífeyri í sjóði þeim, er ræðir um í 1. gr., og verja til þess 7% af árslaunum sínum, ef skipaður er í embætti fyrir 1. jan. 1922, ella 8%.

Iðgjöldum skal halda eftir af launum embættismanna.

4. gr.

Þegar embættismaður fær lausn frá embætti vegna elli eða vanheilsu, skal hann fá greiddan úr sjóðnum lífeyri, sem nemur 27‰ af launum þeim samanlögðum, sem embættismaðurinn hefir greitt iðgjöld af í sjóðinn.

Lífeyrir þessi má þó aldrei fara fram úr $^{3}/_{4}$ hámarkslauna þeirra, er embættismaðurinn hefir haft.

Nú er embættismaður orðinn 70 ára að aldri, eða samanlagður aldur hans og þjónustutími er 95 ár, og á hann þá rjett á að fá lausn frá embætti og lífeyri samkvæmt lögum þessum.

Nú er embætti lagt niður og embættismaðurinn flyst eigi jafnframt í annað embætti, og skal hann þá eiga rjett á að fá endurgreidd úr lífeyrissjóðnum, vaxtalaust og afdráttarlaust, iðgjöld þau, er hann hefir greitt í sjóðinn. Ef hann kýs heldur, mega iðgjöld hans standa inni í sjóðnum þar til hann er 70 ára, og fær hann þá lífeyri samkvæmt 4. gr. og ekkja hans samkvæmt 5. gr.

5. gr.

Ekkja eftir embættismann, sem hafði rjett til lífeyris eða naut lífeyris er hann ljest, fær lífeyri úr sjóðnum, með undantekningum þeim, sem segir í 7. og 9. gr.

Lífeyrir ekkju nemur $^{1}/_{5}$ af byrjunarlaunum þess embættis, er maður hennar var í, er hann ljest eða fjekk lausn frá embætti. Þó skulu ekkjur þeirra embættismanna, sem skipaðir eru í embætti eftir 1. jan. 1922, fá $^{3}/_{10}$ byrjunarlauna manna þeirra úr lífeyrissjóði.

6. gr.

Ríkissjóður ábyrgist greiðslu lífeyris samkvæmt lögum þessum, og greiðist hann með $^{1}/_{12}$ fyrirfram á hverjum mánuði.

7. gr.

Embættismaður, sem á eftirlaunarjett samkvæmt eldri lögum og eigi er skyldur til að tryggja ekkju sinni lífeyri í sjóðnum, sbr. lög. nr. 71, 28. nóv. 1919, 7. gr. 2. málsgr., greiðir sem iðgjald í lífeyrissjóð 5% af launaviðbót þeirri, sem hann kann að hafa fengið samkvæmt nefndum lögum, enda nýtur ekkja hans þá eigi lífeyris úr sjóðnum og hann sjálfur eigi nema sem svarar greiðslu hans af launaviðbótinni.

Embættismaður, sem eldri er en 50 ára, þegar lög þessi ganga í gildi, og á ekki eftirlaunarjett samkvæmt eldri lögum, greiðir sem iðgjald í lífeyrissjóð 5% af launum sínum, enda nýtur hann að eins sjálfur lífeyris úr sjóðnum, en ekkja hans eigi.

8. gr.

Embættismannsekkja, sem lífeyris nýtur samkvæmt 5. gr., nýtur enn fremur úr ríkissjóði árlega $^{1}/_{10}$ af föstum lágmarkslaunum embættis þess, er maður hennar hafði, er hann ljest. Til fastra launa í þessu sambandi skal telja hlunnindi þau, er talin eru fylgja embættinu í launalögunum.

Ekkjur, sem eftir eldri lögum eiga rjett til hærri eftirlauna en líffjeð nemur, halda þeim rjetti.

Líffje það, sem ræðir um í 1. og 2. málsgrein, greiðist þó að eins ekkjum þeirra embættismanna, er skipaðir voru í embætti fyrir 1. jan. 1922.

Í viðbót við líffjeð getur konungur veitt ekkju 50—100 kr. árlegan uppeldisstyrk handa hverju barni hennar og manns þess, er hún nýtur lífeyris eftir, þangað til barnið er fullra 16 ára. Skilyrði fyrir viðbót þessari er það, að ekkjan verði talin þurfa styrksins, til að veita börnunum sæmilegt uppeldi.

9. gr.

Embættismannsekkja öðlast ekki rjett til lífeyris úr sjóðnum nje líffjár úr ríkissjóði, et hún hefir gifst eldra manni en 60 ára eða á banasæng hans, eða eftir að hann fjekk lausn frá embætti með lífeyri, eða ef hjónabandinu var gersamlega slitið áður en maðurinn dó.

10. gr.

Rjettur ekkju til líffjár fellur burt:

1. ef ekkjan giftist af nýju;
2. ef hún tekur sjer bústað utanríkis án samþykkis konungs;
3. ef hún hirðir ekki líffje í 3 ár samfleytt án þess að sanna lögmæt forföll;
4. ef hún verður dæmd sek um einhvern verknað, er að almenningsáliti er svívirðilegur.

Er ekkja missir líffje, af því hún hefir gifst af nýju, á hún rjett á að fá hið sama líffje, ef hún verður ekkja í annað sinn.

Rjettur ekkju til lífeyris fellur burt eftir sömu reglum sem rjettur til líffjár samkvæmt stafl. 1—3, þó þannig, að taki hún sjer bústað utanríkis, kemur samþykki stjórnar lífeyrissjóðsins í stað samþykkis konungs. Og á sama hátt öðlast hún aftur rjett til lífeyris, ef hún verður ekkja í annað sinn.

11. gr.

Föðurlausum og móðurlausum börnum þeirra embættismanna, er laun eiga að taka eftir launalögunum, getur konungur veitt, hverju um sig, 100—200 kr. uppeldisstyrk árlega, að svo miklu leyti og svo lengi sem þau þurfa, þó ekki lengur en þangað til þau eru 16 ára.

12. gr.

Ekkill konu, sem gegnt hefir embætti, hefir sama rjett til lífeyris úr sjóðnum sem ekkja embættismanns, með öllum sömu takmörkunum.

13. gr.

Embættismenn, sem sitja í embætti þegar lög þessi öðlast gildi og eftirlaunarjett eiga samkvæmt eldri lögum, halda þeim rjetti, þó með þeim takmörkunum, sem settar eru í 7. gr. launalaganna (nr. 71, 28. nóv. 1919). Hið sama gildir um rjettindi ekkna þeirra og barna.

14. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 72, 28. nóv. 1919, um

stofnun lífeyrissjóðs fyrir embættismenn og um skyldu þeirra til að kaupa sjer geymdan lífeyri, og lög nr. 73, 28. nóv. 1919, um ekkjutrygging embættismanna.

15. gr.

Þeir, sem kunna að hafa trygt ekkjum sínum lífeyri samkvæmt lögum nr. 73, 28. nóv. 1919, greiða að eins 5% af launum sínum í lífeyrissjóðinn á ári, enda njóta ekkjur þeirra eigi neins úr sjóðnum.

16. gr.

Ákvæði þessara laga gilda frá 1. janúar 1920.